

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones ab Alexandro VIII. Innocentio XII. & Clemente
XI. editas

Luxemburgi, 1739

CX. Nullitas Decretorum Magni Consilii Varsaviæ super solutione onerum
ab Ecclesiasticis facienda, eorumque subjectione fæculari judicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74715)

portuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his haberi. servatis processibus, censuras, & penas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac piæ me. Bonifacii P. VIII. etiam Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium in iudicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinum, & Congregationis Clericorum Regularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & Consuetudinibus, stabilitimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis Clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari valeat, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

§. 5. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIV. Jul. MDCCXI. Pontificatus nostri Anno Undecimo.

CX.

Declarantur nulla Decreta, aliaque gesta a Magno Consilio Varavia, super solutione onerum ab Ecclesiasticis faciendâ, eorumque subjectione seculari iudicio.

Const. ed. 1709. Oct. 5. P. 9. declarata fuere nulla edita a potestate seculari in Regno Neapolis super sequestro fructuum Ecclesiasticorum absentium. Et Bened. XIII. Const. ed. 1728. Sep. 25. P. 5. declaratur nulla lex per Ordines Regni Polonia lata.

CLEMENS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. AD Apostolatus nostri noticiam, non sine gravi animi nostri molestia pervenit, quod præter multa gravamina, & præjudicia a laicali potestate personis Ecclesiasticis tam Sæcularibus, quam Regularibus Regni Poloniae pluribus abhinc annis illata, in magno

consilio dicti Regni nuper, nempe anno proxime præterito in Oppido Varavia Posnaniæ. Dicecisi habitu edita fuerunt nonnulla decreta, & Ordinationes, seu Constitutiones, quibus non modo bona Ecclesiastica solutioni plurium onerum, & gabellarum pro exercitu tam æstivo, quam hiberno tempore alendo, ac stipendiis militarium copiarum, quas in præsentibus eisdem Regni moribus, & perturbationibus retineri oportet, solvendis impostorum obnoxia redduntur, cum expressa declaratione, quod nulla cuiquam hac in re exemptio suffragetur, itaut Ecclesiæ, locorum piorum, & quarumcumque personarum Ecclesiasticarum tam Sæcularium, quam Regularium æque, & non secus ac Laicorum bona onerum, & Gabellarum solutioni huiusmodi subjaceant; verum etiam personæ ipsæ Ecclesiasticæ, quas machinationis, seu aliorum delictorum contra leges, & auctoritatem Reipublicæ commissorum reas esse constitit, generalis confederationis Sandominiæ iudicio, nec non laicali cujuscumque Provinciae foro (facta dumtaxat quoad personales, seu corporales penas exceptione) subjiciuntur, & alias prout in Decretis, & Ordinationibus, seu Constitutionibus supradictis plenius dicitur contineri, successive vero in executionem dictorum Decretorum, & Ordinationum taxa præfactorum onerum, impositionum, & gabellarum laicali auctoritate præscripta fuit, illorumque exactio fieri cæpit absque ullo prævio Apostolico beneplacito, quod de jure requirebatur, & pro quo alias obtinendo in gravioribus, & majoribus Belli contra Turcas necessitatibus, imo etiam in casibus alicujus spontanei subsidii ab Ecclesiasticis in supplementum virium, seu facultatum Laicorum oblatis humiles preces pro parte ipsorummet Poloniae Regum ab illius exactione interim, donec beneplacitum huiusmodi obtentum fuisset, prout juris erat, abstinentium huic Sanctæ Sedi porrectæ fuerant.

§. 2. Cum autem Decreta, & Ordinationes, seu Constitutiones huiusmodi, aliaque præmissa Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis, nec non Conciliorum Generalium Decretis, quæ laicali potestate, ne ullum onus, gravamen, seu Pedagogium, aut quodcumque subsidium, etiam oblatum, & concordatum a personis Ecclesiasticis absque dicto beneplacito Apostolico exigere, ipsasque personas Ecclesiasticas ad Laicorum Tribunalium iudicium trahere, illisque eas subjicere audeant, seu præsumant sub gravissimis penis prohibent manifeste, advenfentur, adeoque per ea libertas, iurisdicctio, & Immunitas Ecclesiastica summopere læsa remanserit: Hinc est quod Nos, qui iurium Ecclesiasticorum assertores in Terris a Domino constituti sumus, omniumque Ecclesiarum, & Christianidelium curam, & sollicitudinem divina dispositione gerimus, tam gravibus, & scandalosis Sæcularis potestatis abusus, ac animarum periculis quantum Nobis ex alto conceditur, occurrere cupientes, nec non omnium, & singulorum in præmissis, seu circa præmissis tam a dicto magno consilio Varavia, quam ab aliis quibuscumque quomodolibet actorum, & gestorum seriem, causas, & occasiones, aliaque qualibet, etiam specificam, & individua mentionem, & expressionem requirement præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac exactissime, & accuratissime specificatis habentes, motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, supradicta Decreta, Ordinationes, & Constitutiones in consilio Varavia edita, nec non Taxam onerum impostorum, & Gabellarum ab Ecclesiasticis etiam solvendorum præscripta, illorumque exactionem deinde subsecutam, ut præfertur, aliaque omnia, &

definitiva subjiciuntur solutioni pro Exercitu, & Ecclesiasticæ personæ Tribunali laicali, non tamen quoad corporales penas.

Prædd. Decreta executioni mandata fuere sine beneplacito Apost. contra consuetudinem ipsius Regni.

Relata omnia advenfentur iuribus Ecclesiæ.

Declaratio nullitatis prædictorum, cum eorumdem damnatione, & revocatione.

singula,

Dat. 28. Julii 1711. An. 11.

Post plura gravamina Ecclesiasticis personis illata, edita fuere prædd. Decreta, quibus bona Ec-

singula, a dicto consilio, aliisque quibusvis personis, etiam specifica, & individua mentione dignis in præmissis, seu eorum occasione in præjudicium libertatis, Immunitatis, & Jurisdictionis Ecclesiasticæ, per abusum Secularis potestatis quodcumque, & qualitercumque acta, gesta, mandata, decreta, & ordinata forsan, & forsan in futurum, (quod Deus avertat) agenda, facienda, gerenda, mandanda, decernenda, & ordinanda cum omnibus, & singulis inde quovis modo secutis, & quomodocumque secuturis penitus, & omnino nulla, invalida, inania, irrita, temeraria, & a non habentibus potestatem damnabiliter attentata, & de facto præsumpta, nulliusque roboris, & momenti, & efficaciam esse, & ab initio fuisse, ac perpetuo fore tenore præsentium decernimus, & declaramus, illasque damnamus, & reprobamus; ac nihilominus ad majorem, & abundantiorum cautelam, & quatenus opus sit, illa omnia, & singula quatenus de facto processerunt, revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque, & effectum, ita ut nullum unquam præjudicium, etiam minimum, libertati, jurisdictioni, & Immunitati Ecclesiasticæ inferre, vel intulisse dici, censei, prætendi, vel intelligi quoquo modo possint, penitus, & omnino vacuum in omnibus, & per omnia perinde ac si nunquam facta fuissent, nec evenissent, neque unquam fierent, nec evenirent.

Præcipitur omnibus, sub certis poenis, & censuris, ne memorata executioni mandent, vel mandari permittant sub quocumque prætextu.

§. 3. Quo circa Venerabilibus Fratribus dicti Regni Archiepiscopis, & Episcopis sub poena suspensionis ab exercitio Pontificalium, & Interdicti ab ingressu Ecclesiæ præcipimus, & mandamus, ne Decreta, Ordinationes, & Constitutiones hujusmodi executioni mandari, nec non dictam Taxam laicali auctoritate absque nostro, & dictæ Sedis consensu, & beneplacito factam exigi, multoque minus ullam personam Ecclesiasticam, sive secularum, sive Regularem ad forum laicale trahi, & ab eo vel a quocumque alio, quam Ecclesiastico Tribunali judicari, & puniri permittant, omnibus vero, & singulis aliis ejusdem Regni personis Ecclesiasticis, tam secularibus, quam Regularibus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspensionis, & excommunicationis majoris, & privationis Dignitatum, officiorum, munerum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum perpetuæque inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia quacumque in posterum quomodolibet obtinenda ipso facto absque alia declaratione incurrendis poenis districte prohibemus, & interdiciamus, ne prædictorum Decretorum, Ordinationum, Constitutionum, & Taxæ vigore quidquam etiam minimum quovis modo, etiam subsidii, vel subventionis titulo, aut vexationum, & molestiarum sibi illatarum, vel inferendarum redemptionis prætextu solvere, aut solvi facere, vel ad solutionem alicujus ex prædictis oneribus, impositionibus, & gabelleis, nisi illa prius nostra, & dictæ Sedis auctoritate approbata, & confirmata fuerint, concurrere, multoque minus dictæ generalis confederationis Sandominæ, aut cujusvis alterius laicalis Tribunalis dicti Regni foro se se subicere audeant quovis modo, seu præsumant.

Censuræ, in quas incidunt Violatores jurium Ecclesiæ Romanæ, Pontifici reservantur.

§. 4. Cæterum cum notorii, & explorati juris sit, eos omnes, qui supradicta Decreta, Ordinationes, & Constitutiones ediderunt, & promulgaverunt, ac dictam Taxam formaverunt, prædictaque onera, impositiones, & Gabelleas exigi fecerunt, vel procuraverunt, ac dictas personas Ecclesiasticas ad forum laicale traxerunt, vel trahere tentaverunt, hæcque, vel eorum aliqua executioni mandaverunt, vel ut mandarentur ordinaverunt, necnon illorum fautores, adherentes, consultores, & defensores, atque illa, vel in eorum sequelam, &

executionem gesta approbantes quocumque tandem gradu, seu dignitate quantumcumque sublimi præfulgeant, censuras omnes, & poenas Ecclesiasticas a Sacris Canonibus, generalium Conciliorum Decretis, & Apostolicis Constitutionibus, ac præsertim literis die Cænæ Domini singulis annis legi, & promulgari solitis inflictas damnabiliter eo ipso incurrisse: Notum similiter omnibus esse volumus illis a censuris, & poenis hujusmodi, etiam postquam dicta Decreta, Ordinationes, & Constitutiones, aliaque præmissa revocaverint, ac alias debitam, & condignam Ecclesiæ satisfactionem præstiterint, non nisi a Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constitutos, imo nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cautione præstita, atque cum reincidentia eo ipso, quo convalescerint, absolvi, & liberari posse.

§. 5. Decernentes etiam easdem præsentis literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod prædicti, & alii quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præminentiam, & dignitatis existant, & alias specifica, & individua mentione, & expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque causæ, propter quas præsentis emanarint sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vicio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, & substantiali, ac incogitato, & incogitabili, individuumque mentionem requirente defectu impugnari, infringi, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel imperari, seu imperato, aut etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanato quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter, & inconcussè observari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis prædictæ Nuncios, aliove quoslibet quacumque præminentiam, & potestatem fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere; ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quaesito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, etiam quacumque Ecclesiasticæ, vel mundana dignitate fulgentibus, & quomodolibet qualifi-

Clausula.

catis, ac specialem expressionem requirentibus sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, & Decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficiente derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, & inferrentur, iisdem præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac plenissime, & amplissime derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVIII. Jul. MDCCXI. Pontificatus nostri Anno Undecimo.

CXI.

Confirmantur Statuta Academiæ Pictorum, Sculptorum, & Architectorum Bononiæ institutæ, & Clementina nomine insignita.

Const. ed. 1702. Jun. 28. P. 2. confirmata fuere additiones ad Statuta Universitatis Fabrorum Ferrariorum de Urbe. Et Const. ed. 1715. Jun. 12. P. 15. confirmantur Statuta Academiæ Scientiarum in Civit. Bononien.

CLEMENS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dat. 8. Oct. 1711. An. 11.

Exordium.

Militantis Ecclesiæ regimini divina dispositione præfidentes, ac publicæ utilitatis curam gerentes illa, quæ pro excitandis, promovendisque laudabilium Artium studiis, provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque inviolata persistant, Apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a Nobis petitum, libenter constabilimus.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Reformatores status libertatis Civitatis Bononien. quod ipsi in eadem Civitate, quæ antehac eximius, & celebribus Pictoribus floruit, & adhuc de præsentibus floret, Accademiam Pictorum, Sculptorum, & Architectorum sub auspiciis nostris erigi, ac pro felici illius directione, atque gubernio nonnulla statuta confici, ac in unum volumen redigi curarunt, tenoris, qui sequitur, videlicet--

Statuta prædicta.

Esti jampridem Bononiæ constituta fuerit Societas Pictorum cum quibusdam regulis, ob eorum tamen Pietatem, professionis excellentiam

Quantunque in altri tempi, ravvisato per indecoroso alla Professione della Pittura lo stare mescolata frà l'Arti mecaniche di questa Città, fosse con l'Autorità maggiore dell' Eminentissimo Legato, e dell' Illustrissimo Senato di Bologna quella a distinzione dell' altre Università qualificata col nome specioso di Compagnia di Pittori, e stabilita con Regole, & Leggi onestissime, e prudentissime compilate, ed approvate in un piccolo volume fino dell' Anno 1602. 20.

Aprile sotto nome de' Statuti de' Pittori; perchè nondimeno gli stimoli della virtù non lasciano mai in pace gl' animi generosi nella sfera del mediocre, o mezzano intendimento, concitandoli sempre a carriere più vigorose, ed a più elevati avvanzamenti: così mercè delle fatiche virtuose di tanti Scrittori si riconoscono a' nostri Secoli arricchite l'Arti liberali di tante nobili notizie, di cui l'antichità visse lungo tempo digiuna, e ne sospirò l'acquisto. Fra queste non fuori di proposito al parere di Tiraquello de Nobilitate Cap. 34. num. 2. può ascriversi la Professione nobilissima della Pittura, come consistente più nell' Opra dell' Ingegno, e nella nobiltà dell' Idee, che forma l'intelletto, che nella fatica della mano, e nel materiale de' colori; di modo che non hanno idegnato gl' Imperadori nel corpo delle Leggi Civili con pubbliche sanzioni privilegiando li Pittori più Eccellenti della Pesi personali, parificarli agl' istessi Protomedici della Casa Augustale, come ci mostra il Teso nella Legge *Archiatros Cod. de metatis, & Epidem. lib. 12.* Impulsi, che hanno promosso gli spiriti di più virtuosi Professori della Pittura, della Scultura, e del disegno a supplicare l'Illustrissimo Senato d'assistenza all' erezione d'una nobile Accademia da intitolarsi del disegno ad imitazione delle tanto providamente erette, e gloriosamente avanzate in altre Città primarie dell' Italia, e dell' Europa, e particolarmente, nella Patria universale di Roma, ove non isdegnava la Santità coronata vedere questa nobilissima virtù accompagnata ogn' anno da gloriosi trionfi in Campidoglio, intesi sempre a quei nobilissimi vantaggi degl' animi inclinati alla virtù, che sogliono partorirsi dalle Accademie ben dimostrati dal Padre Andrea Mendo de jure Academico *lib. 1. quest. 10. ad quest. 8.* ed in parte accennati dal Segretario di Milano Francesco Saldarini *Vesp. 11. num. 17. & seq.* Ha riconosciuto con somma contentezza l'Illustrissimo Senato questi spiriti generosi ne' proprj Cittadini, e volentieri per eccitamento maggiore a così pregiabile virtù, e per il decoroso mantenimento di sì riguardevole Università, e concorso, e con l'Opera, e con gl' assegnamenti burfali a tanto lodevole Istituzione, umiliando, massime in questa parte ancora i proprj voleri agl' altri sentimenti della Santità Regnante di nostro Signore Clemente XI. Principe supremo, che si degna intitolare questa virtuosa adunanza col gloriosissimo nome proprio di *Accademia Clementina*, e di qualificarla della sua clementissima approvazione, quale per più perenne durabilità, e per più felice incamminamento a gloria del Signore Iddio, e della Beata Protettrice infrascritta sotto li felicissimi auspici della Santa Sede, e dell' Eminentissimo Cardinale Legato diretta dal governo, e Protezione dell' Illustrissimo Senato, si è creduto doverli regolare colli seguenti Capitoli, quali come statuti formali d'essa Accademia, si sono prefissi, e stabiliti, e rispettivamente accettati col contento, ed autorità dell' Eminentissimo, e Reverendissimo Signor Cardinale Legato, e del Senato sudetto.

E prima, perchè ciò, che non ha per principio il Cielo, non può dirsi nè saldo, nè durabile in Terra, si elegge, ed invoca per Protettrice, ed avvocata di questa Accademia del Disegno una Concittadina Pittrice la Beata Catarina de Vigri, il cui glorioso Deposito si adora in questa Città, siccome per Protettore in Terra, secondo la richiesta fatta nel Memoriale posto da' Promotori di questa Accademia, farà l'Illustrissimo Senato medemo, alla giudicatura di cui nella Persona dell' Illustrissimo Signor Confaloniere *pro tempore* dovrà sempre restare commessa la sudetta Accademia, come una delle Università Secolari di questa Città.

etiam, Accademia Clementina nuncupata; opem ferente benemerita erecta est adinstar aliarum in pluribus Europæ Urbibus fundatarum, cum propriis Statutis a Card. Legato, & Senatu approbatis.